

משה חיים פלח

בענין צרת ערוה איסור בנדה ובגדר דין ערוה

צפשוטו לרת ערוה הוי דין איסור [ואף דלקמן (ג. ה) בעתיקו לשון רש"י (ס) דמשמע לכאורה דיסודו דין פטור].

ויעוין בדברי הרמב"ן (יא ה) דמחזיר גרושתו מדאורייתא מתייצמת כדין חייבי לאוין ואעפ"כ אית צה דין לרת ערוה [ולחד גי' ברמב"ן איתא התם "חייבי לאוין היא וחייבי לאוין בני חליצה ניבחו" אך צספר הזכות להרמב"ן איתא להדיא "בני חליצה ויבום ניבחו"] וכן שיטת הריטב"א שם להדיא דמדאורייתא מחזיר גרושתו מותרת צביאה ראשונה ואסורה צביאה שניה כדין ח"ל והוא כדין לרתה כמותה [וכביא שם דכן דעת הרא"ה ואף לענין סועה יעו"ש] וצפשוטו מצוחר להדיא דדין לרת ערוה איסור הוי כפשוטו ממש, דחייל איסור הערוה צלרה, ויעוין עוד צלשון הרמב"ן (יג ז) צסוד"ד אתי אחות אשה וחיל זין צערוה זין צלרה יעו"ש [אלא דצעלמא צערויות דצכרת לידדו האחרו' דאינו עוצר צפועל על האיסור, דאין האיסור אלא לציות ייבום או צמקום ייבום, משא"כ צמחז"ג דאינו אלא ח"ל אכתי חשיב מקום ייבום, ואף צביאה שניה, דמ"מ הוי אישות היבום, אך האחרו' לידדו עוד דצחמת עוצר צפועל אף צערויות דכרת, דאף דחייל פטור

הקשו תוס' וז"ל אין להקשות דנדה תאסר ליבם אף על פי שמטברה אח"כ כמו אחות אשתו שאין מתייצמת אפי' מתה אשתו אחרי כן דלא דמי דאחות אשה ושאר ערויות האיסור עומד על היבם טפי משאר בני אדם אצל נדה לכ"ע אסורה כו', והנה בדברי תוס' דידן לא נתצחר להדיא אי קושייתם רק דיבא צנדה דין נאסרה, או דקשיא לכו דתפטר אף מחליצה.

אך צתום' ישנים השלם וכן צתום' רצנו פרן (לקמן ע ה) וצספר הישר לר"ת (הלך השווצות סי' פ) מצוחר דהקשו דנדה תפטר לרה ואמאי לא תנן לה צמתני' [ואף דליתא צלרת לרה, הא צגמ' (ג. י. ז) פריך ומשני הכי ואמאי לא פריך מנדבן ומצוחר לכאורה דקשיא לכו דתפטר אף מחליצה, דהא צמתני' תנן דפוערות לרותיהן מן החליצה ומן היבום.

והנה צעיקר גדר דין לרת ערוה, נחלקו הראשונים אי יסודו דין פטור או דין איסור, ואי הוי דין פטור ניחא לכאורה דשייך דין לרת ערוה צנדה, אך מדברי כמה ראשונים מצוחר דיסוד דין לרת ערוה הוי דין איסור, ויעוין צחידושי מרן ר"ז הלוי (ה' יבום וחליצה) דנראה דאזיל הכי אף צשיטת התום' (לקמן ל ה) ויעוין עוד צתום' לקמן (ה ה) דמשמע

דחשיצ דמעיקרא אית צה איסור גדה כלפי
מלצ הגדות] וא"מ.

והנה צעיקר דצרי תוס' ישנים ודעמייהו
דחקשו דתפטור לרה, כצר עמדו דלמאי
הולרכו להקדים ולהקשות דיבא צה דין
נאסרה [וכמצואר בתוס' ישנים שם דכל
קושייתו דיבא צה דין לרה היינו משום דאית
צה נאסרה, וכן מצואר להדיא בתשצ"ן (ח"ב
סי' רס) דקושית תוס' דגדה תפטור לרה היינו
משום דאית צה נאסרה יעו"ש] ונאמרו צה
כמה דרכים.

והגרנ"פ ז"ל (צשי' סי' ה) ציאר צה (בתוספת
ציאור) דהנה עוד תמכו האחר'
דצדרי תוס' דהיאך תבא גדה פעורה מחלילה,
ובא תפסי צה קידושין ולקמן (כ ה) מצואר
דפטור חלילה תלי בתפיסת קידושין.

וביאר הגרנ"פ דקושית תוס' מכח דין ערוה
דאשת את, דכיון דאית צה פטור
מיצום מכח דין ערוה דגדה, אית צה איסור
אשת את, וכיון דצערוב דאשת אח לא תפסי
קידושין, הרי היא פעורה אף מחלילה, ולהכי
הולרכו תוס' להוסיף הא דנאסרה, משום
דלולי נאסרה כך אשת אח לא הוי ערוה ליצום,

מ"מ חשיצ מקום מלוה משום דלולי הפטור
היתה מתייצמת, ח"נ דכיון דחייל איסור לרה
נאסרה לעולם] ויעוין עוד צמאירי (כא ה)
דמנה ח' עריות דצכרת צלא מיתת בית דין
וכתב וז"ל ז' לרת ערוה צצמקום מלוה ח'
הגדה עכ"ל, אלא דמדצרו נראה דהוי שם
ערוה מחודש ד"לרת ערוה" וכצר האריכו
צכ"ז עוצא.

ומצתה אי נימא אף צשיעת התוספות דלרת
ערוה הוי דין איסור, ואעפ"כ הקשו
דגדה תפטור לרה, יש לעיין דיש מקום לדון
דדין לרת ערוה איסור ל"ש צגדה, דלכאורה
כיון דכל איסור הגדה אינו אלא כלפי מלצ
הגדות, ח"כ אף אי נימא דדין הלרה כדין
הערוה, הא הערוה עלמה אינה אסורה אלא
למלצ הגדות, וכיון דלרתה עהורה ל"ש דיחול
צה איסור צגדה^א [ויעוין צרמצ"ן (לקמן לד ה)
דלידד דגדה שנטערה ולאחר מכן נעשית אשת
איש וחזרה וראתה חייל עלה איסור גדה ולא
אמרינן דאשת איש קדים משום דשם גדות אחד
הוא וכצר נעשית גדה קודם וז"ל הרמצ"ן (שס)
אפשר לומר דכל שם גדות צאשה אחת חד הוא
אף על פי שטעלה צינתים, ויש לעיין צזה
צמסכת כריתות צענין ימים צצינתיים דהו
ידיעה לחלק עכ"ל, ולכאורה ציאור הדברים,

^א **ולקמן** צפרק הבא על צימתו (נד צ) רמז ליצמה שאסורה צחיי צעלה מנין כו' אמר קרא ואיש אשר יקה את אשת אחיו גדה
היא וכי אשת אחיו גדה היא אלא כגדה מה גדה אף על פי שיש לה היתר לאחר מכלן צשעת איסורא צכרת אף אשת
אח נמי אף על פי שיש לה היתר לאחר מכלן צחיי צעלה צכרת, והנה צגדר דינא דאשת אח דממילא אינו פוער לרה, יש המצארים
דצאמת כיון דהוי אשת אח שאין לו צנים הרי הוא מותר כלפי מקום יצום, וכל איסורו משום דהשתא אינו מקום יצום, ולהכי
ל"ש צזה דין לרת ערוה, דאף דללרה איבא דין הערוה, אף הרי הערוה עלמה דינה להיות מותרת צמקום יצום, וכיון דצלרה הוי
מקום יצום הרי היא מותרת, ומשמע צגמ' דאף גדה כן היא, דלעולם איסורה הוא כלפי מלצ הגדות ודינה להיות מותרת כלפי
מלצ הטערה, וא"כ אף צזה ל"ש דין לרת ערוה איסור, וכמשנ"ת.

ובעיקר הקושיא דכיון דזנדה תפסי קידושין היאך תפטור מחלילה, כבר לידדו האחרו' דהיכא דאיכא פטור ערוה הרי הוא פוטר מחלילה אף היכא דתפסי קידושין, וכל דברי הגמ' לקמן דתלי בתפיסת קידושין מיירי בגוונא דליכא פטור ערוה וכגון בערוה לאחר נפילה [דליידדו האחרו' דליכא פטור ערוה] אי נמי דכל דברי הגמ' התם היינו לרז גידל אמר רז דוקא דממטע חייבי לאוין מיזום מקרא ד"יצמתו" וי"ל דנקטב הגמ' דנאמר זבן דין פטור [ולא דין חסרון דחייב גרידא כדמשמע ברש"א שם] וזבז הוכרחי הגמ' לחלק בין פטור חי"ל לפטור ערוה דחי"ל תפסי זבו קידושין וחיי"כ לא תפסי זבו קידושין, אך למאי דאיתותב רז גידל אמר רז וקי"ל דחי"ל עולין לייזום מדאורייתא, ממילא הא דחילו"ע חוללות וחיי"כ אינן חוללות מתבאר בפשיטות משום דזחילו"ע ליכא פטור אלא חסרון דחייב גרידא, וזחיי"כ איכא פטור [והא דהקדימו בתום' לקושייתם דינא דנאסרה, מצאריס משום דזמתני' דתנן פוערות לרותיהן משמע דפוערות לעולם, ולולי דין נאסרה, יתכן דהיכא דבותרה הערוה היתה מותרת אף לרתה, והאחרו' דנו זבז, ויעוין צמאירי (ז) דנקט דאף זמתה הערוה אחר הנפילה צעינן לדין נאסרה וז"ל כל שהיא צשעת הזיקה לרת ערוה אף על פי שמתה הערוה אחר כך אסורה לו דכוח לה כשעת אח שהיו לה זניס צשעת מיתת הצעל ומתו שאסורה לו עולמית עכ"ל ולדידיה ודאי דהיכא דותרה הערוה צעינן לדין נאסרה].

כיון דעומדת להטבר ולהיות מותרת [ויתכן דממילא ליכא כלל איסור אשת אח].

והא דתירלו תוס' דנדה לא חשיבא ערוה, היינו דממילא אף אי אשת זבז איסור אשת אח אך הכ אשת אח לא הוי ערוה ליזום ואינו פוטר, דהרי כבר ייסד הגר"ח דאשת אח דממילא אינו פוטר מחלילה ואינו פוטר לרה [וכדמוכח ממצוברת ומצעלת התנאי ומכ"ד] ועיקר הדבר מצוהר צראשונים זכ"ד, אלא דעמדו האחרו' מדברי תוס' (זא) גזי מיתלח תלי וקאי דמצוהר דאשת אח פוטר לרה, וזיאלרו (ויעוין צברכ"ש ס"ז) דהיכא דהאשת אח אחי מכח פטור ערוה אף האשת אח גופיה נעשה ערוה לייזום, ולהכי צקושייתם דנקטו תוס' דנדה הויא ערוה, ממילא אף האשת אח זבז מכח הכ פטור ערוה הוי ערוה ליזום, וכיון דלא תפסי זבי קידושין הרי הוא פוטר לרה, אך לתירוטם דלא הויא ערוה, שוב אף האשת אח לא הוי ערוה ליזום.

והנהגה לדרך זו ניחא נמי הא דשייך דין לרת ערוה איסור זנדה, דהרי לא אחינן עלה מחמת דין לרת ערוה דהנדה ענמה, אלא מדין ערוה דאשת אח.

אולם צעיקר דרך זו יל"ע, דלכאורה מסתברא דאף דאשת אח דאתי מכח ערוה הוי ערוה, מ"מ לא עדיף איבו מכח הערוה דאתי מחמתיה, וכיון דנדה הויא ערוה דתפסי קידושין ואיכא פוערת מחלילה, אף האשת אח דאתי מכח לא יפטור מחלילה.

היכא דמייבס אחת חשיב כייבוס לכל הבית,
ואיכא צזא איסור ערוה.

ולכאורה לדרך זו שפיר שייך דין לרת ערוה
איסור צנדה, דאף דאיסור הגדה
אינו חלל כלפי מלצ הגדות, ולרתה עבורה, אך
הרי זייבוס הלרה חשיב כייבוס הגדה עלמה.

ואף דלכאורה הך גדר לרת ערוה איסור ל"ש
חלל צעירות דיסוד איסורן צעלס
האישות, משא"כ צנדה דיסוד איסורה
צמעשה הביאה, דהרי לענין עלס מעשה
הביאה ל"ש לדון דמעשה ביאה צלרה חשיב
כמעשה ביאה בערוה, וכל מה דשייך לדון
זייבוס הלרה כיבוס הערוה היינו כלפי
האישות, והא ל"ש חלל צעירות דיסוד איסורן
על האישות, חולס הרי צקושייתס חזלי התוס'
דגדה נמי חשיבא ערוה, וי"ל דלהך ס"ד אף
צנדה האיסור הוי על האישות, ולהכי ס"ד
דשייך צזא דין לרת ערוה איסור [ומ"מ עיקר
דרך הצב"ג מחודשת, ויש להעיר עוד דמדצרי
הצב"ג נראה לכאורה דכל היתר הלרה
זייבוס חצרתה הוי מדין שליחותייהו ואף
לר"ל, אך יעוין צתוס' (כע צ) וצרא' דמצואר
דאף בגוונא דהיבמה עלמה לא נפערה לגמרי
וכגון צמאמר דצ"ש אפשר דלרתה תפטר
לגמרי, דכיון דהתחיל הצנין להעשות צאחת
חייל דינא דצית אחד הוא צונג ולא שני צתוס
צחצרתה ויעו"ש צרש"י וכבר עמדו צזה].

והנה צעיקר תירון התוס' דלח דמי דאחות
אשה ושאר עריות האיסור עומד על
היבס עפי משאר צני אדם חצל נדה לכ"ע
חסירא" יעוין צתוס' הרא"ש וצתוס' ישנים

וכן סתימת לשון התוס' ישנים וש"ר לא
משמע דקשיא לכו מחמת האשת אח
דמכה הגדה, חלל דהגדה עלמה תאסור לרה,
והדק"ל, דצנדה כיון דכל איסורה אינו חלל
כלפי מלצ הגדות, אף אם יחול דין לרת ערוה
דדין הלרה כדין הערוה, מ"מ כיון דהלרה
אינה צמלצ דגדות, לא יחול צה איסור נדה
[ואף דאין הקושיא מוכרתת].

ונראה לדון צביאור הדצרים צאופן מחודש,
דהנה יעוין צצב"ג (כל עריות עמ' שיג)
וז"ל צרס מימר קא אמרינו, היכא דנפול
קמיה שתי לרות וחדא מיניבו ערוה דלח חזיא
ליה ליבומה לרתה, כל דאיכא בערוה איכא
צלרה, אינו היכא דנפול קמיה שתי לרות
ותרויבו חזיאן ליה ליבומי וחלץ לחדא מיניבו
וצתר דחלץ לה חזל על לרתה, מי הויא לרתה
כמותה, כי היכי דהיא חי חזל עלה צתר דחלץ
לה לא מיחייב כרת עלה דכיון דחלץ לה לגביה
דידיה נפקה לה מכלל אשת אח ולית צה חלל
איסור לאו דאמר רחמנא אשר לא יבנה את
צית אחיו כיון שלא צנה שוצ לא יבנה, לרתה
נמי כמותה ולא מיחייב עלה כרת ולא קאי
עלה חלל צאיסורה דלאו, או דילמא לרה
לחודה קיימא וקאי עלה צאיסור אשת אח כו'
עכ"ל, ולכאורה משמעות דצרי הצב"ג דדין
לרת ערוה מישך שייך לדין שליחותייהו [וכבר
עמדו צזה].

ולפ"ר הים נראה מדצרי הצב"ג, דגדר דין
לרת ערוה היינו משוס זייבוס הלרה
חשיב כייבוס הערוה עלמה, דכיון דכולס
צצית אחד צאישות המת, ונפלו כאחד לייבוס,

ולקמן (ע א) ובכ"ד איתא דחייבי לאוין לרבי עקיבא לאו בני תלילה ויזום נינהו ותמכו התום' והראשונים שם אמאי לא אמרינן דזב עשה דוחה לא תעשה, ותי' האחרו' דח"ל לר"ע חשיבי ערוה ואית דבו פטור ערוה וממילא ל"ש עדל"ת, ונתבאר בצורך לעיל.

וצריך לבאר מהו גדר ערוה לענין יזום, והנה חזינן דנדה אף דהוי איסור ביאה זכרת מ"מ לא חשיבא ערוה, ומאידך חזינן דסוטה חשיבא ערוה כיון דעומאה כתיב דה כעריות [ולמה לדידו האחרו' דל"ה ילפותא בעלמא, אלא דגלי קרא דחשיבא ערוה וממילא אית דה פטור ערוה] ואף דלית דה אלא לאו.

ולקמן (פא א ובכ"ד) אמר רב המנונא שומרת יבם שזינתה אסורה ליבמה, ובסוטה (יה ג) ממאי מדקתני שומרת יבם וכנוסה א"א חסירה משום הכי מתנה בדה אלא א"א לא חסירה היכי מתנה בדה והתני זה הכלל כל שחילו תיבעל ולא תהא אסורה לו לא היה מתנה, עמה אמרי דמערבא לית הילכתא כרב המנונא אלא הא דקתני שומרת יבם וכנוסה הא מני ר"ע היא דאמר אין קידושין תופסין בחייבי לאוין ומשוי לה כי ערוה, ויעוין דשי' ר' שמואל לקמן דפרק ארבעה אחין (ג א ס"ק רט) דציאר דהא מודו כולי עלמא דזיקה חשיבא כאישות לאשוויי דין סוטה, אלא דלדין סוטה דיעין דהזנות תהא "ציאת ערוה" וזהו עמא דבני מערבא דפליגי וסברי דשומרת יבם שזינתה מותרת ליבמה, ולהכי אליבא דר"ע דמשוי ח"ל כי

דהוסיפו לבאר דנדה לא חשיבא ערוה, ובספר הישר (חלק התשובות סי' פ') הוסיף דזב וז"ל אנו מפרשים מה אחת אשה מיוחדת שהיא ערוה לאפקוי נדה אף על גב דכתיב דה אל אשה זנדת דותה לא תקרב לגלות וכו' אין התלמוד קורא ערוה אלא דלא תליא ביומי ועזילה, וכן אין דבר שבערוה פחות משנים אין חזקת נדה בכלל ולא ספירתה כו' עכ"ל [ומש"כ אין חזקת נדה נראה דכוונתו דלחזיקה זנדה לא דיעין שנים וע' קידושין (פ א) הוחזקה נדה כו' ולא ספירתה היינו דטהרתה נמי ל"ה בכלל דש"ע ונאמנת כדין איסורין ואכמ"ל].

ומבואר בדברי ר"ת דגדר שם ערוה לענין יבום הוי כגדר שם ערוה לענין דינא דאין דבר שבערוה פחות משנים [ולענין דינא דיהרג ואל יעבור, יעוין דח"י הריעב"א (פסחים כה א) דשם הרא"ה דאף נדה בכלל (וע' דפ"י יו"ד ס"ם ק"ה ובאחריו) אך דפשוטו התם גדרא אחרינא הוא, ויעוין בחידושי הר"ן (סנהדרין עד ג) דלידד דאף דזבהמה איכא דין יהרג ואל יעבור (ודלא כהריעב"א פסחים שם) ויעוין דמשנ"ל (פ"ה מייסודי התורה ה"ג) דשם רבינו אליהו מזרחי (בתשו' סי' נט) דנקע דאף בחי"ל איכא דין יהרג ואל יעבור ואף בחלולא לכהן דאינה אלא מדרבנן, ומיהו דזב מבואר דריעב"א ובר"ן לא כן, אך עכ"פ נראה דגדרי גילוי ערוה לענין דינא דיהרג ואל יעבור לא תלי בגדרי ערוה לענין פטור יבום ואין דש"ע פחות משנים ואכמ"ל, ומשמיה דהגר"ח מטו דנדה לא חשיבא ערוה אף לדין יהרג ואל יעבור ואכמ"ל].

בערוה וכו"א זיאת ערוה, ודאי דנעשית סוטה
 [ויעוין עוד צשי"ר שמואל (סנהדרין עד ז ס"ק
 (כד) [יעו"ש].

והנה נראה פשוט דאף רב המנונא מודה
 לעיקר הדבר לדוין סוטה בעינן
 דהציאה תהא "זיאת ערוה", אלא דס"ל
 דשומרת יצם נמי חשיבא כערוה וזכה הוא
 דפליגי רב המנונא וצני מערבא אי שומרת
 יצם חשיבא ערוה או לא, וחזינן דאף לרבנן
 אפשר דתהא ערוה דחייבי לאוין גרידא בלא
 כרת [ולענין דינא דאין דבר שבערוה פחות
 משנים אי שומרת יצם בכלל, יעוין בנודע
 זיבוכה (אב"ז מהדו"ק סי' נד) וצתשו"ה הגרע"א
 (מהדו"ק סי' פה) ויעוין צמרדכי לקמן צפרק
 מלות חליכא (סי' נח) ואכמ"ל].

ומעתה יש לומר דצני מערבא לטעמייהו
 צירושלמי דיסוד איסורא דיצמה
 לשוק אינו מחמת הזיקה, אלא מחמת דהוי
 סתירה לקיום היצום, וא"כ לא הוי זיאת
 ערוה.

ובל חייבי לאוין לדין דלא הוו ערוה, וכגון
 חייבי לאוין דכהונה, היינו משום דיסוד
 איסורן אינו כלל מחמת האישות, דאיסורי
 כהונה יסודן משום קדושת הכהונה, וכן
 איסורי קהל יסודם משום קדושת הקהל
 [ואכמ"ל] ולהכי לא חשיבי ערוות.

ורבי עקיבא דפליגי וסבר דחייבי לאוין הוו
 כערוות, ודאי מודה בעיקר הדבר
 דיסוד האיסור אינו איסור אישות [ויעוין
 צחידושי מרן רי"ז הלוי (ב"י יצום וחלינה) דכתב
 צתו"ד גצ"י חייבי לאוין לרבי עקיבא וז"ל סוף

ונראה דגדר דין ערוה [לענין פטור יצום
 ודינא דאין דשצ"ע פחות משנים]
 היינו היכא דיסוד איסורה הוי על האישות,
 ולהכי נדה דיסוד איסורה אינו אלא צמעשה
 דציאה גרידא לא חשיבא ערוה ואף דהויא
 צכרת, ומאידך סוטה כיון דאיסורה על
 האישות שפיר חשיבא ערוה [ומ"מ לא הויא
 ערוה גמורה, ויתכן משום דיסוד איסורה
 אינו צאשה עצמה אלא צאישות שצנייהם
 ואכמ"ל] וכן שומרת יצם חשיבא דרב המנונא,
 דס"ל דיסוד איסורה כעין אשת איש דהאיסור
 על האישות ולהכי שפיר חשיבא ערוה.

ובני מערבא דפליגי על רב המנונא, יש לומר
 דחזלי לטעמייהו, דצירושלמי ריש
 מכילתין סלקא דעתין דעמא דאצא שאל
 דהכונס את יצמתו לשם גוי הרי הוא כפוגע

אנוסת אציו וכרבי יהודה דהויה זלאו זלאו דלא יגלה כנף אציו ומחמת קורצה כגון נושא חלולתו דהוי זלא יצנה והוי לאו דקורצה זלא כרת עכ"ל, ולפ"ר מצואר דצדרי רש"י דגדר איסורא דלא יצנה הוי אשת אח זלאו, ולכאורה ראוי להיות דחשיב ערוה, והרי לקמן (י ז) מצואר להדיא דחלולתו זת חליטה ויצום היא דדין כל חייבי לאוין.

אולם למשנ"ת השתא יש לדון, דהנה לפ"ר גדר איסורא דאנוסת אציו הוי כעין דין אשת אציו, ומכ"ע חשיב לאו דקורצה, ולפ"ז תיקשי אף גצי אנוסת אציו, דהרי מצואר לקמן (י א) דלרבי יהודה דאסר אנוסת אציו ולאליצא דרבנן תפסי זכ קידושין ולא חשיבא ערוה ליצום, ואי נימא דלפעור יצום סגי זשס ערוה זלא כרת, אמאי לית לה שס ערוה, והרי כתיבא זפרשת עריות ויסודה איסור קורצה.

ונראה דזאמת יסוד איסור אנוסת אציו אינו משום קורצה, דהנה יל"ע זגדר הדצר דמה נשתנה אציו מכל הקרובים דלא נאסרו נשותיהם אלא זדרך נישואין ולא זאונסין ומשום דעריות שאר כתיב זכו זנשואין איכא שאר זאונסין ליכא שאר (לקמן זא א).

ונראה דיסוד איסורא דאנוסת אציו אינו כשאר עריות אלא יסודן כעין איסורא דאשת מלך (סנהדרין יח א) וה"נ אסרה תורה אנוסת אציו וכלישנא דדרשא "כנף שראה אציו לא יגלה".

סוף לאו עריות נינהו אלא דלא תפסי זכו קידושין לרבי עקיבא עכ"ל, ויעו"ש זכ"ד ואכ"מ] ויסוד הדין הוי משום קדושת הכהונה וכו' אלא דסצירא ליה לרבי עקיבא דמ"מ מכח זכ אסרה תורה את האישות דידהו, וממילא דינן כעריות, ומדוקדק לישנא דגמ' (זסוטב שס) דרבי עקיבא משוי חייבי לאוין "כ"י ערוה, ולא נקטינן דר"ע משוי ח"ל ערוה, ולהכי לר"ע אף אי נימא דיסוד איסור יצמה לשוק אינו מחמת אישות הזיקה, אלא משום סתירה לקיום היצום, מ"מ מכח זכ אסרה תורה את האישות, וממילא חשיבא זיאת עריות ולהכי שומרת יצם שזינתה נעשית סוטב [והא מודו כו"ע דזיקה חשיבא אישות זמקלת, ואפשר דיחול דין סוטב אהך אישות, אלא דלצני מערבא יסוד איסור יצמה לשוק אינו מחמת הכ אישות].

והנה האחרו' לידדו לזכר זשיעת רש"י, דאף לתנא דתורת כהנים דממעט אשת אחיו מאמו מכרת מ"מ הרי היא פטורה מיצום וחליטה ופוערת לרתה כיון דמ"מ הויא ערוה [ואף דלתנא דזרייתא (ג ז) אית זכ כרת והכי אציל רש"י זכ"ד (זכ ז, זא ז, זא ז, ק א) מ"מ כיון דתנא דמתניתין זפלוגתא לא קמיירי (י א) ע"כ דאף לתנא דתורת כהנים פטורה מיצום וחליטה ופוערת לרתה].

אך לכאורה יש להקשות, דהא לקמן זס"פ בחולץ (מע א) תנן איזכו ממזר כל שאר זשר שהוא זלא יצא דצרי ר"ע כו' ופירש רש"י שס וז"ל כל שאר זשר שהוא זלא יצא כל קורצה שהיא זלאו ואפי' אין זכ כרת כגון

בלשון התוס' והתוס' הרא"ש צסוגין גזי נדה,
 נדה לא חשיבא ערוה כיון דאסורה לכל
 העולם ואין איסורה מחמת קורבה, ויתכן
 דנקטו דצאמת היתה נדה ראוייה להחשב
 ערוה, אלא דכיון דאיסורה לכל ואינו צין
 קרובים, לא נאסרה בתורת ערוה, וה"ג
 גרושה דאסורה לכל הכהנים ואין איסורה צין
 קרובים, לא חשיבא ערוה ואכמ"לן ולפ"ז שוב
 ליכא הכרח מדצרי רש"י הכא דגדר איסורא
 ד"לא יבנה" היינו אשת אח בלאו, ד"ל דמודה
 רש"י דיסוד האיסור הוי איסור על היבוס
 ד"כיון שלא בנה שוב לא יבנה" וכדצרי
 ברמב"ן (בהשגות לספר המלוות) אלא דמ"מ כיון
 דהוי איסור צין קרובים, לר"ע דינו כערוה,
 אך לדידן לא חשיב ערוה כלל.

והנה להך תנא לא אמר ר"ע אלא בחייבי
 לאוין דשאר, ולפ"ר גדר הדברים
 משום דחי"ל דשאר דהווי מחמת קורבה חשיבי
 עריות, אך למשנ"ת דיסוד איסורא דאנוסת
 אציו הוי כעין איסורא דאשת מלך, נראה
 לבאר גדר הדברים באופן אחר, דכשם דלאידך
 תנא סבר ר"ע דאף חי"ל דכהונה חשיבי
 כעריות, ואף דיסודן מחמת קדושת הכהונה
 דמ"מ גדר איסורן הוי דנאסרה האישות, ה"ג
 להך תנא דלא אמר ר"ע אלא בחי"ל דשאר, אף
 דאיסורא דאנוסת אציו אינו מחמת עלם
 הקורבה, מ"מ אסרתו תורה בגדר איסור
 אישות, אלא דלהך תנא לא אסרה תורה בגדר
 אישות אלא איסורין שצין קרובים, משא"כ
 שאר איסורין וכגון גרושה לכהן ווע"ד דמלינו